

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Sąsiedztwo i świat

(2019/C 86/16)

Sprawozdawca generalny: ans JANSSEN (NL/EPL), burmistrz Oisterwijk

Dokumenty źródłowe: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej

COM(2018) 460 final

Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską, w tym stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”)

COM(2018) 461 final

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III)

COM (2018) 465 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej

Poprawka 1

COM(2018) 460 final, motyw 25

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Podczas gdy cele z zakresu demokracji i praw człowieka, w tym równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet, powinny być odzwierciedlone w procesie wdrażania niniejszego rozporządzenia, pomoc Unii w ramach programów tematycznych na rzecz praw człowieka i demokracji oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego – ze względu na swój globalny charakter i niezależność działania od zgody rządów i organów publicznych odnośnych państw trzecich – powinna mieć szczególny charakter uzupełniający i dodatkowy.	Podczas gdy cele z zakresu demokracji i praw człowieka, w tym równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet, powinny być odzwierciedlone w procesie wdrażania niniejszego rozporządzenia, pomoc Unii w ramach programów tematycznych na rzecz praw człowieka i demokracji, organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz władz lokalnych i regionalnych – ze względu na swój globalny charakter i niezależność działania od zgody rządów i organów publicznych odnośnych państw trzecich – powinna mieć szczególny charakter uzupełniający i dodatkowy.

Uzasadnienie

W projekcie opinii zaleca się ustanowienie dla władz lokalnych i regionalnych specjalnego odrębnego programu z wyznaczonym budżetem w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju, a także uwzględnienie tych podmiotów w całości programowania jako beneficjentów, tak jak miało to miejsce w obecnym okresie WRF, w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju. Linii budżetowej dla władz lokalnych w ramach wspomnianego instrumentu wprawdzie nie wykorzystano całkowicie, zbyt pochopnie jednak stwierdzono, że miało to związek z nieadekwatnymi zdolnościami władz lokalnych i regionalnych. Istotniejszą rolę mogły odegrać inne czynniki, takie jak rygorystyczne wymogi w zakresie współfinansowania i skomplikowane procedury składania wniosków. W każdym razie instytucje UE powinny przewidzieć możliwość poprawy, nie zaś wprost wyeliminować taką opcję.

Ponadto dla zapewnienia realizacji polityki rozwojowej UE i osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju zasadnicze znaczenie ma podtrzymanie/ustanowienie efektywnych mechanizmów koordynacji między społeczeństwem obywatelskim, władzami lokalnymi i instytucjami UE. W związku z tym w jednym ze zdań tego artykułu powinny zostać wspomniane organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz władze lokalne i regionalne.

Poprawka 2

COM(2018) 460 final, motyw 26

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Organizacje społeczeństwa obywatelskiego obejmują szeroką gamę podmiotów pełniących różne funkcje i posiadających różne uprawnienia, w tym wszystkie struktury niepaństwowe, niekomercyjne, bezstronne i nastawione pokojowo, dzięki którym ludzie łączą się w imię wspólnych celów i ideałów, czy to politycznych, kulturowych, społecznych, czy ekonomicznych. Obejmują one organizacje miejskie i wiejskie, formalne i nieformalne, działające na szczeblu lokalnym, krajowym, regionalnym i międzynarodowym.	Organizacje społeczeństwa obywatelskiego obejmują szeroką gamę podmiotów pełniących różne funkcje i posiadających różne uprawnienia, w tym wszystkie struktury niepaństwowe, niekomercyjne, bezstronne i nastawione pokojowo, dzięki którym ludzie łączą się w imię wspólnych celów i ideałów, czy to politycznych, kulturowych, społecznych, czy ekonomicznych. Obejmują one organizacje miejskie i wiejskie, formalne i nieformalne, działające na szczeblu lokalnym, krajowym, regionalnym i międzynarodowym. <i>Zgodnie z Europejskim konsensusem w sprawie rozwoju władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w realizacji celów zrównoważonego rozwoju i koordynacji podmiotów lokalnych. Jak stwierdzono w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, każdy z 17 celów ma lokalne komponenty i związek z kompetencjami władz lokalnych, w tym w dziedzinie równości płci i zmiany klimatu.</i>

Uzasadnienie

W swoim wniosku KE nie wspomina roli, jaką władze lokalne odgrywają w projektowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu celów zrównoważonego rozwoju, mimo że w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 wyraźnie stwierdza się, że każdy z 17 celów zrównoważonego rozwoju ma lokalne komponenty i są one powiązane z codzienną pracą władz lokalnych i regionalnych. W nowym Europejskim konsensusie w sprawie rozwoju z 2017 r. ponownie podkreślono potrzebę **lokalizacji celów zrównoważonego rozwoju**. Jest to sprzeczne z brakiem specjalnego finansowania dla władz lokalnych w nowym zewnętrznym zestawie instrumentów, co jest kolejnym argumentem za przywróceniem wprost linii budżetowej dla władz lokalnych.

Poprawka 3

COM(2018) 460 final, motywy 29

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Konieczne jest dalsze pogłębienie współpracy z krajami partnerskimi w zakresie migracji z myślą o czerpaniu korzyści z dobrze zarządzanej i legalnej migracji oraz skutecznym rozwiązaniu problemu nielegalnej migracji. Taka współpraca powinna przyczynić się do zapewnienia dostępu do ochrony międzynarodowej, wyeliminowania pierwotnych przyczyn nielegalnej migracji, poprawy zarządzania granicami oraz do prowadzenia działań w ramach walki z nielegalną migracją, handlem ludźmi i przemytem nielegalnych imigrantów, a także, w stosownych przypadkach, poprawy w zakresie powrotów, readmisji i reintegracji, w oparciu o wzajemną rozliczalność i pełne przestrzeganie zobowiązań w dziedzinie pomocy humanitarnej i praw człowieka. Dlatego nieodłącznym elementem ogólnych zasad niniejszego rozporządzenia powinna być skuteczna współpraca między państwami trzecimi a Unią. W celu zapewnienia, aby pomoc rozwojowa wspierała kraje partnerskie w skuteczniejszym zarządzaniu migracją, ważna jest wzmocniona spójność pomiędzy polityką migracyjną a polityką współpracy na rzecz rozwoju. Niniejsze rozporządzenie powinno przyczynić się do przyjęcia skoordynowanego, całościowego i usystematyzowanego podejścia do migracji, dzięki maksymalizacji synergii i stosowaniu niezbędnych środków nacisku.	Konieczne jest dalsze pogłębienie współpracy z krajami partnerskimi, w ścisłym współdziałaniu z ich władzami lokalnymi i regionalnymi, w zakresie migracji z myślą o czerpaniu korzyści z dobrze zarządzanej i legalnej migracji oraz skutecznym rozwiązaniu problemu nielegalnej migracji. Taka współpraca powinna przyczynić się do zapewnienia dostępu do ochrony międzynarodowej, wyeliminowania pierwotnych przyczyn nielegalnej migracji, zwłaszcza w odniesieniu do osób najsłabszych, takich jak dzieci bez opieki, do poprawy zarządzania granicami oraz do prowadzenia działań w ramach walki z nielegalną migracją, handlem ludźmi i przemytem nielegalnych imigrantów, a także, w stosownych przypadkach, poprawy w zakresie powrotów, readmisji i reintegracji, w oparciu o wzajemną rozliczalność i pełne przestrzeganie zobowiązań w dziedzinie pomocy humanitarnej i praw człowieka, również w perspektywie ewentualnego przyjęcia globalnego porozumienia ONZ w sprawie migracji. Dlatego nieodłącznym elementem ogólnych zasad niniejszego rozporządzenia powinna być skuteczna współpraca między państwami trzecimi a Unią. W celu zapewnienia, aby pomoc rozwojowa wspierała kraje partnerskie w skuteczniejszym zarządzaniu migracją, ważna jest wzmocniona spójność pomiędzy polityką migracyjną a polityką współpracy na rzecz rozwoju. Niniejsze rozporządzenie powinno przyczynić się do przyjęcia skoordynowanego, całościowego i usystematyzowanego podejścia do migracji, oparte go na lokalnych potrzebach i realiach, dzięki maksymalizacji synergii i stosowaniu niezbędnych środków nacisku.

Uzasadnienie

Między polityką migracyjną a polityką w dziedzinie rozwoju istnieje ścisła zależność. Współpraca na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym ma zasadnicze znaczenie dla wprowadzenia w życie wspólnej europejskiej polityki migracyjnej. Wielopoziomowe sprawowanie rządów jest warunkiem osiągnięcia najlepszych wyników. Niezbędne jest, by UE, władze krajowe, lokalne i regionalne ściśle współpracowały z władzami lokalnymi i regionalnymi w krajach tranzytu oraz ze społeczeństwem obywatelskim, stowarzyszeniami migrantów i lokalnymi społecznościami w krajach przyjmujących.

Poprawka 4

COM(2018) 460 final – Przepisy ogólne, art. 3 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Zgodnie z ust. 1 cele szczegółowe niniejszego rozporządzenia są następujące: a) wsparcie dialogu i współpracy z państwami trzecimi i regionami objętymi polityką sąsiedztwa, krajami w Afryce Subsaharyjskiej, w Azji i na Pacyfiku oraz w obu Amerykach i na Karaibach; b) wzmocnienie i wsparcie na poziomie globalnym demokracji, rządów prawa i praw człowieka, wsparcie organizacji społeczeństwa obywatelskiego, dalsze zapewnianie stabilności i pokoju oraz rozwiązywanie innych globalnych problemów, w tym związanych z migracją i mobilnością;	Zgodnie z ust. 1 cele szczegółowe niniejszego rozporządzenia są następujące: a) wsparcie dialogu i współpracy z państwami trzecimi i regionami objętymi polityką sąsiedztwa, w tym na szczeblu niższym niż krajowy, krajami w Afryce Subsaharyjskiej, w Azji i na Pacyfiku oraz w obu Amerykach i na Karaibach; b) wzmocnienie i wsparcie na poziomie globalnym demokracji, rządów prawa, praw człowieka, równouprawnienia płci, wsparcie organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz władz lokalnych i regionalnych, dalsze zapewnianie stabilności i pokoju oraz rozwiązywanie innych globalnych problemów, w tym związanych z migracją i mobilnością;

Uzasadnienie

Pomoc na rzecz podmiotów szczebla niższego niż krajowy (lokalnego i regionalnego) w krajach sąsiedztwa (zwłaszcza Partnerstwa Wschodniego) i współpraca z nimi, ukierunkowana na lokalne potrzeby i okoliczności oraz dostosowana do nich, może w wielu przypadkach przynieść wyniki lepsze i bardziej sprzyjające włączeniu społecznemu, silniej odczuwane przez obywateli, niż programy realizowane we współpracy z władzami centralnymi krajów partnerskich.

Poprawka 5

COM(2018) 460 final – Przepisy ogólne, art. 4 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Programy tematyczne obejmują działania związane z realizacją celów zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym w następujących obszarach: a) prawa człowieka i demokracja, b) organizacje społeczeństwa obywatelskiego, c) stabilność i pokój, d) wyzwania globalne.	Programy tematyczne obejmują działania związane z realizacją celów zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym w następujących obszarach: a) prawa człowieka i demokracja, b) organizacje społeczeństwa obywatelskiego, c) władze lokalne i regionalne, d) stabilność i pokój, e) wyzwania globalne.

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Programy tematyczne mogą obejmować wszystkie państwa trzecie, jak również kraje i terytoria zamorskie określone w decyzji Rady .../... (UE). Ze względu na realizację celów przewidzianych w art. 3, programy tematyczne dotyczą obszarów interwencji określonych w załączniku III.	Wszystkie programy tematyczne powinny być poparte przeznaczonymi na nie budżetami. Programy tematyczne mogą obejmować wszystkie państwa trzecie, jak również kraje i terytoria zamorskie określone w decyzji Rady .../... (UE). Ze względu na realizację celów przewidzianych w art. 3, programy tematyczne dotyczą obszarów interwencji określonych w załączniku III.

Uzasadnienie

Jak wspomniano w poprawce 1, w niniejszym projekcie opinii zdecydowanie zaleca się ustanowienie dla władz lokalnych i regionalnych specjalnego odrębnego programu z wyznaczonym budżetem w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju, a także uwzględnienie tych podmiotów w całości programowania jako beneficjentów.

Poprawka 6

COM(2018) 460 final – Przepisy ogólne, art. 4 ust. 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Działania podejmowane w ramach niniejszego rozporządzenia wdrażane są głównie przez programy o określonym zasięgu geograficznym.	Działania podejmowane w ramach niniejszego rozporządzenia wdrażane są głównie przez programy o określonym zasięgu geograficznym. W stosownych przypadkach bezpośrednimi beneficjentami programów geograficznych powinny być również władze lokalne i regionalne w krajach sąsiedztwa.

Uzasadnienie

Pomoc UE na rzecz władz lokalnych i regionalnych w krajach partnerskich i współpraca z nimi nie może ucierpieć pod względem finansowym lub organizacyjnym w wyniku zwiększenia elastyczności przydzielania środków finansowych i innych zasobów poszczególnym programom geograficznym i tematycznym. Wskazane jest, aby programy geograficzne były już z góry ukierunkowane na władze lokalne i regionalne jako bezpośrednich beneficjentów.

Poprawka 7

COM(2018) 460 final – Przepisy ogólne, art. 6 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Pula środków finansowych, o której mowa w ust. 1, składa się z: a) 68 000 mln EUR na programy geograficzne: — sąsiedztwo: co najmniej 22 000 mln EUR, — Afryka Subsaharyjska: co najmniej 32 000 mln EUR, — Azja i kraje Pacyfiku: 10 000 mln EUR, — obie Ameryki i Karaiby: 4 000 mln EUR; b) 7 000 mln EUR na programy tematyczne: — prawa człowieka i demokracja: 1 500 mln EUR, — organizacje społeczeństwa obywatelskiego: 1 500 mln EUR, — stabilność i pokój: 1 000 mln EUR, — globalne wyzwania: 3 000 mln EUR; c) 4 000 mln EUR na działania szybkiego reagowania.	Pula środków finansowych, o której mowa w ust. 1, składa się z: a) 68 000 mln EUR na programy geograficzne: — sąsiedztwo: co najmniej 22 000 mln EUR, — Afryka Subsaharyjska: co najmniej 32 000 mln EUR, — Azja i kraje Pacyfiku: 10 000 mln EUR, — obie Ameryki i Karaiby: 4 000 mln EUR; b) 7 500 mln EUR na programy tematyczne: — prawa człowieka i demokracja: 1 500 mln EUR, — organizacje społeczeństwa obywatelskiego: 1 500 mln EUR, — władze lokalne i regionalne: 500 mln EUR, — stabilność i pokój: 1 000 mln EUR, — globalne wyzwania: 3 000 mln EUR; c) 4 000 mln EUR na działania szybkiego reagowania.

Uzasadnienie

Zgodnie z powyższymi poprawkami zdecydowanie zaleca się, aby proporcjonalny komponent dostępnego budżetu dla programów geograficznych przydzielono bezpośrednio programom realizowanym we współpracy z władzami lokalnymi regionalnymi lub na ich rzecz, jak ma to miejsce w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, w WRF na lata 2014–2020. Proponowana kwota (500 mln EUR) oparta jest na obecnym podziale linii budżetowej CSO-LA (66,16 % dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, 22,05 % dla władz lokalnych, 10,4 % na edukację i podnoszenie świadomości na temat rozwoju oraz 1,39 % na środki wspierające (okres 2018–2020)) i musi być oczywiście obliczona starannie, z uwzględnieniem tempa absorpcji obecnego budżetu dla władz lokalnych, a także wielu innych czynników.

Poprawka 8

COM(2018) 460 final – Przepisy ogólne, art. 8 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Unia dąży, poprzez dialog i współpracę z krajami i regionami partnerskimi, do propagowania, rozwijania i umacniania zasad demokracji, praworządności, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, na których się opiera.	Unia dąży, poprzez dialog i współpracę z krajami i regionami partnerskimi, do propagowania, rozwijania i umacniania zasad demokracji na wszystkich szczeblach rządów , praworządności, równouprawnienia płci , poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, na których się opiera.

Uzasadnienie

Do zasad przewodnich należy dodać demokrację na szczeblu niższym niż krajowy, gdyż to na szczeblu lokalnym i regionalnym obywatele mogą doświadczać demokracji w sposób najbardziej bezpośredni. Do kluczowych zasad należy dołączyć równouprawnienie płci.

Poprawka 9

COM(2018) 460 final, art. 11 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Programowanie w przypadku programów o określonym zasięgu geograficznym zapewnia konkretne dostosowane ramy współpracy w oparciu o: a) potrzeby partnerów określone na podstawie szczególnych kryteriów, z uwzględnieniem społeczności, ubóstwa, nierówności, rozwoju społecznego, narażenia w aspekcie środowiskowym i gospodarczym oraz odporności państwa i społeczeństwa; b) zdolności partnerów do generowania zasobów finansowych, możliwości dostępu do źródeł finansowania i zdolności ich absorpcji; c) zobowiązania i rezultaty partnerów określone na podstawie kryteriów takich jak reformy polityczne i rozwój gospodarczo-społeczny; d) potencjalny wpływ finansowania Unii w krajach i regionach partnerskich; e) zaangażowanie partnera i jego zdolność do propagowania wspólnych interesów i wartości oraz do wspierania wspólnych celów i wielostronnych sojuszy, a także realizacji priorytetów Unii.	Programowanie w przypadku programów o określonym zasięgu geograficznym zapewnia konkretne dostosowane ramy współpracy w oparciu o: a) potrzeby partnerów określone na podstawie szczególnych kryteriów, z uwzględnieniem społeczności, ubóstwa, nierówności, rozwoju społecznego, narażenia w aspekcie środowiskowym i gospodarczym oraz odporności państwa i społeczeństwa; b) zdolności partnerów do generowania zasobów finansowych, możliwości dostępu do źródeł finansowania i zdolności ich absorpcji; c) zobowiązania i rezultaty partnerów określone na podstawie kryteriów takich jak reformy polityczne i rozwój gospodarczo-społeczny oraz ich gotowość do zaangażowania swoich władz lokalnych i regionalnych w opracowywanie, wdrażanie i monitorowanie programów; d) potencjalny wpływ finansowania Unii w krajach i regionach partnerskich, w tym w postaci projektów na małą skalę, dostępnych także dla podmiotów lokalnych i regionalnych; e) zaangażowanie partnera i jego zdolność do propagowania wspólnych interesów i wartości oraz do wspierania wspólnych celów i wielostronnych sojuszy, a także realizacji priorytetów Unii.

Uzasadnienie

W proponowanym art. 11 wspomina się już, że wszystkie „... działania są w największym możliwym zakresie oparte na dialogu między Unią, państwami członkowskimi i krajami partnerskimi, w tym władzami krajowymi i lokalnymi...”, co jest dobrym punktem wyjścia, wydaje się jednak ważne, aby dodać, że zasady programowania także zdecydowanie zachęcają do angażowania władz lokalnych i regionalnych (oraz innych zainteresowanych podmiotów) w opracowywanie, wdrażanie i monitorowanie programów (także ze względu na zasady pomocniczości i proporcjonalności). Wyrażne odniesienie jest szczególnie ważne z punktu widzenia prac podejmowanych w krajach, w których zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych jest ograniczone lub nie ma go wcale.

Ponadto jest niezwykle ważne, aby fundusze programowe były dostępne dla organów władz lokalnych i regionalnych każdego rodzaju i wielkości, w tym na obszarach wiejskich, a także w miastach pośredniczących, gdyż wszystkie one działają na tych samych terytoriach i muszą współpracować, aby osiągnąć zrównoważony rozwój (lokalny) (jak wyjaśniono w unijnym podejściu terytorialnym do rozwoju lokalnego).

W związku z tym nowy ISWMR powinien także stymulować i finansować projekty na małą skalę (np. bazujące na istniejących już partnerstwach między miastami lub na innych partnerstwach szczebla niższego niż krajowy bądź wielostronnych), nie tylko megaprojekty, jak również dodatkowo ułatwiać wzmocnianie zdolności władz lokalnych i regionalnych, tak aby wszystkie rodzaje takich władz mogły pracować na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Poprawka 10

COM(2018) 460 final, tytuł II rozdział III art. 22 ust. 7

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Współpraca między Unią a jej partnerami może przyjąć między innymi formę: [...] b) środków współpracy administracyjnej, takich jak partnerstwo między instytucjami publicznymi, organami władz lokalnych, krajowymi organami publicznymi lub podmiotami prawa prywatnego, którym powierzono zadania użyteczności publicznej, danego państwa członkowskiego a podmiotami kraju lub regionu partnerskiego, a także środków współpracy z udziałem ekspertów z sektora publicznego oddelegowanych przez państwa członkowskie oraz ich władze regionalne i lokalne;	Współpraca między Unią a jej partnerami może przyjąć między innymi formę: [...] b) środków współpracy administracyjnej, takich jak partnerstwo między instytucjami publicznymi, organami władz lokalnych, krajowymi organami publicznymi lub podmiotami prawa prywatnego, którym powierzono zadania użyteczności publicznej, danego państwa członkowskiego a podmiotami kraju lub regionu partnerskiego, a także środków współpracy z udziałem ekspertów z sektora publicznego oddelegowanych przez państwa członkowskie oraz ich władze regionalne i lokalne, w szczególności za pośrednictwem mechanizmu TAIEX i programu SIGMA;

Uzasadnienie

Bezpośrednie odniesienie do wykorzystania instrumentów TAIEX i SIGMA pomogłoby uzasadnić wykorzystywanie bardzo skutecznych narzędzi pomocy technicznej na wszystkich szczeblach administracji.

Załącznik II: Obszary współpracy w ramach programów o określonym zasięgu geograficznym

Poprawka 11

COM(2018) 460 final, załącznik II, pkt A.1 lit. a)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
wzmocnienie demokracji i procesów demokratycznych, sprawowania rządów i nadzoru, w tym przejrzystych i wiarygodnych procesów wyborczych;	wzmocnienie demokracji i procesów demokratycznych, sprawowania rządów i nadzoru na szczeblu krajowym i niższym od krajowego , w tym przejrzystych i wiarygodnych procesów wyborczych na tych szczeblach ;

Uzasadnienie

W Europejskim konsensusie w sprawie rozwoju, uzgodnionym przez UE i państwa członkowskie w 2017 r., wzywa się władze regionalne i lokalne do sprawowania kontroli nad procesem decyzyjnym i aktywnego uczestnictwa w nim (pkt 83).

Jako Europejski Komitet Regionów braliśmy udział w misjach obserwacji wyborów na szczeblu lokalnym i regionalnym, które przyczyniają się do wzmocnienia procesów demokratycznych i poprawiają ich jakość.

Poprawka 12

COM(2018) 460 final, załącznik II, pkt A.2 lit. l)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
wspieranie samorządów terytorialnych, aby usprawnić na szczeblu miejskim świadczenie podstawowych usług i zapewnić sprawiedliwy dostęp do bezpieczeństwa żywnościowego, dostępne, godziwe i przystępne cenowo mieszkania oraz jakość życia, zwłaszcza w odniesieniu do osób mieszkających w nieformalnych osadach i slumsach;	wspieranie samorządów terytorialnych i regionalnych , aby usprawnić na ich szczeblu świadczenie podstawowych usług i zapewnić sprawiedliwy dostęp do bezpieczeństwa żywnościowego, dostępne, godziwe i przystępne cenowo mieszkania oraz jakość życia, zwłaszcza w odniesieniu do osób mieszkających w nieformalnych osadach i slumsach;

Uzasadnienie

W tym artykule sugeruje się wspieranie władz lokalnych, aby ulepszyć świadczenie podstawowych usług na poziomie miasta. Ważne jest, aby wyraźnie zaznaczyć, że ISWMR ma współpracować z całym „systemem miast”. Miasta są tylko jednym z elementów krajowego systemu samorządu terytorialnego: imperatywy rozwojowe w państwach trzecich muszą mieć charakter krajowy i być kierowane lokalnie na różnych szczeblach władzy, społeczności i społeczeństwa obywatelskiego. Jest to również zgodne z podejściem terytorialnym KE do rozwoju lokalnego, w którym podkreśla się, że władze lokalne i regionalne często odgrywają rolę koordynującą na swoim terytorium, konsultując się i współpracując z sektorem prywatnym, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, a także uniwersytetami, instytucjami wiedzy i innymi poziomami sprawowania rządów.

Załącznik III: Obszary interwencji w ramach programów tematycznych

Poprawka 13

COM(2018) 460 final, załącznik III, dodać nowy pkt 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	3. OBSZARY INTERWENCJI WŁADZ LOKALNYCH I REGIONALNYCH <i>Wzmocnienie roli władz lokalnych i regionalnych jako podmiotów zaangażowanych w rozwój przez:</i> a) <i>wzmacnianie pozycji władz lokalnych i regionalnych, zwłaszcza przez międzynarodowe partnerstwa między takimi podmiotami w krajach europejskich i partnerskich na rzecz wdrożenia Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 przy wykorzystaniu specjalnej puli środków finansowych do wzmocnienia ich zdolności w zakresie zarządzania oraz angażowania się w dialog polityczny z władzami krajowymi, a także wspieranie procesów decentralizacji;</i> b) <i>wspieranie zdecentralizowanej współpracy na rzecz rozwoju, we wszystkich jej formach;</i> c) <i>zwiększenie potencjału sieci, platform i sojuszy europejskich i południowych samorządów lokalnych i regionalnych, aby zapewnić merytoryczny i ciągły dialog polityczny na temat rozwoju oraz promować demokratyczne rządy, zwłaszcza przez podejście terytorialne w zakresie rozwoju lokalnego;</i> d) <i>zwiększenie liczby interakcji z obywatelami Unii w związku z kwestiami dotyczącymi rozwoju (podnoszenie świadomości, dzielenie się wiedzą, zaangażowanie), szczególnie w związku z powiązanymi celami zrównoważonego rozwoju, w tym w państwach członkowskich, krajach kandydujących i potencjalnych kandydatach do członkostwa.</i>

Uzasadnienie

Należy wyjaśnić zasady zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w programy europejskie poza etapem programowania, a także określić, w jaki sposób będą prowadzone z nimi konsultacje w sprawie priorytetów programów geograficznych. Dodanie obszaru interwencji w szczególności dla władz lokalnych i regionalnych usunęłoby wątpliwości co do tego, czy ta grupa docelowa/beneficjent/ci partnerzy zostaną uwzględnieni w wystarczającym stopniu na etapie realizacji polityki.

W różnych wnioskach dotyczących komponentu „Śsiedztwo i świat” nie wspomniano wyraźnie o wartości dodanej współpracy zdecentralizowanej (tj. międzynarodowych partnerstw między władzami lokalnymi i regionalnymi). W nowym konsensusie w sprawie rozwoju z 2017 r. współpraca zdecentralizowana została uznana przez instytucje europejskie i państwa członkowskie za narzędzie rozwoju. Jest ona istotnie skutecznym narzędziem służącym zwiększeniu zdolności władz lokalnych i regionalnych z krajów partnerskich UE do opracowywania planów i świadczenia usług oraz do poprawy jakości reform decentralizacyjnych. Tego rodzaju współpraca międzynarodowa istnieje od dziesięcioleci i angażuje wiele europejskich władz lokalnych i regionalnych. Współpracy zdecentralizowanej nie należy rozumieć jako partnerstwa o ograniczonym zakresie tematycznym (np. zaopatrzenie w wodę, gospodarowanie odpadami i planowanie urbanistyczne), ponieważ istnieje potencjał, aby współpraca taka wzmocniła szersze ramy sprawowania rządów. Przestrzeń dla takich działań powinien zapewniać również filar programów geograficznych.

Poprawka 14

COM(2018) 460 final, załącznik III, pkt 4 – Obszary interwencji na rzecz zaradzenia wyzwaniom ogólnościowym

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
D. PARTNERSTWA 1. Wzmocnienie roli samorządów terytorialnych jako podmiotów zaangażowanych w rozwój przez: a) zwiększenie potencjału sieci, platform i sojuszy europejskich i południowych samorządów terytorialnych, aby zapewnić merytoryczny i ciągły dialog polityczny na temat rozwoju oraz promować demokratyczne rządy, zwłaszcza przez podejście terytorialne w zakresie rozwoju lokalnego; b) zwiększenie liczby interakcji z obywatelami Unii w związku z kwestiami dotyczącymi rozwoju (podnoszenie świadomości, dzielenie się wiedzą, zaangażowanie), szczególnie w związku z powiązаныmi celami zrównoważonego rozwoju, w tym w Unii, krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących.	

Uzasadnienie

Ponieważ w poprawce 13 dodaje się specjalny obszar interwencji dla władz lokalnych i regionalnych, usuwa się je w rezultacie z obszaru interwencji na rzecz zaradzenia wyzwaniom ogólnościowym.

Wniosek IPA III

Poprawka 15

COM(2018) 465 final, art. 6

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	5. Współdziałając z państwami członkowskimi, Komisja podejmuje także niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby władze lokalne i regionalne uczestniczyły w określeniu szczegółowych celów pomocy na mocy niniejszego rozporządzenia.

Uzasadnienie

Ponieważ jednym z celów szczegółowych Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) będzie poprawa skuteczności administracji publicznej i zwiększenie wsparcia reform strukturalnych oraz dobrego rządzenia na wszystkich szczeblach, władze lokalne i regionalne powinny być zaangażowane w planowanie strategiczne. Komisję wzywa się też do opracowania metod operacyjnych ad hoc umożliwiających zastosowanie instrumentów TALEX i współpracy partnerskiej w celu współpracy między władzami lokalnymi i regionalnymi w państwach członkowskich oraz krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących.

Poprawka 16

COM(2018) 465 final, art. 9 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Na programy współpracy transgranicznej między beneficjentami wymienionymi w załączniku I a państwami członkowskimi przydziela się orientacyjnie, zgodnie z ich potrzebami i priorytetami, maksymalnie 3 % puli środków finansowych.	Na programy współpracy transgranicznej między beneficjentami wymienionymi w załączniku I a państwami członkowskimi przydziela się orientacyjnie, zgodnie z ich potrzebami i priorytetami i z uwzględnieniem wsparcia dla budowania zdolności na szczeblu lokalnym i regionalnym , maksymalnie 3 % puli środków finansowych.

Uzasadnienie

Budowane zdolności na szczeblu lokalnym i regionalnym powinno być jednym z priorytetów, odzwierciedlonym w przydziale środków finansowych.

Poprawka 17

COM(2018) 465 final, załącznik II

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	f) Propagowanie zarządzania lokalnego i regionalnego oraz zwiększanie zdolności władz lokalnych i regionalnych w zakresie planowania i działalności administracyjnej.

Uzasadnienie

Ten priorytet tematyczny nie powinien być elementem tylko pomocy na rzecz współpracy transgranicznej.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Wprowadzenie

1. Odnotowuje z zainteresowaniem wnioski Komisji dotyczące WRF na lata 2021–2027, w tym wnioski w dziale „Sąsiedztwo i świat”, zwłaszcza dotyczące nowego ISWMR i przedłużenia Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) jako IPA III.

2. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że proponowany budżet na działania zewnętrzne Unii Europejskiej ma być zwiększony (do 123 mld EUR, w porównaniu z 94,5 mld EUR w okresie 2014–2020) do poziomu równego około 10 % całości WRF (w proponowanej wysokości); uważa, że jest to bezpośrednio potrzebne ze względu na wyzwania globalne oraz podkreśla potrzebę potraktowania tego proponowanego podwyższenia jako minimum w prowadzonych obecnie negocjacjach w sprawie WRF.

3. Docenia aspiracje Komisji, dążącej do tego, aby działania zewnętrzne UE były bardziej konsekwentne, spójne i elastyczne w związku z wyzwaniami globalnymi takimi jak zmiana klimatu i masowa urbanizacja, a także zawirowania społeczne i gospodarcze, które wszystkie wymagają wielowymiarowych i kompleksowych rozwiązań lub podejść.

4. Z zadowoleniem przyjmuje przewidywany wzrost skuteczności wynikający z połączenia szeregu instrumentów działań zewnętrznych w proponowany ISWMR na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju i budowania odporności, zgodnie z opinią KR-u 2017/03666, zauważa jednak, że wszystko będzie zależać od realizacji obecnych wniosków – stale należy unikać sytuacji, w których pogłębia się luka między polityką a wdrożeniem (np. nie modyfikuje się zasad w celu zwiększenia ich elastyczności).

5. Odnotowuje fakt, że władze lokalne i regionalne włączono do filaru wyzwań globalnych proponowanego ISWMR, a także uwzględniono je w „regionalnej” części filaru geograficznego; chciałby uzyskać od innych instytucji UE zapewnienie, że władze lokalne i regionalne rzeczywiście będą mieć łatwy dostęp do tych programów i budżetów.
6. Zgadza się, że zwiększenie inwestycji na rzecz tworzenia miejsc pracy i wzmocnienia roli sektora prywatnego ma kluczowe znaczenie dla rozwoju, w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje „Komunikat w sprawie nowego sojuszu Afryka–Europa na rzecz zrównoważonych inwestycji i tworzenia miejsc pracy: kolejny etap naszego partnerstwa sprzyjającego inwestycjom i tworzeniu miejsc pracy”, w którym przedstawiono zamiar przyczynienia się do utworzenia 10 mln miejsc pracy w Afryce.
7. Zdecydowanie podkreśla, że zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych z państw trzecich i przeznaczenie dla nich specjalnego finansowania pomoże wspierać rozwój na szczeblu lokalnym, a tym samym pomoże UE osiągnąć jej cele.
8. Z zadowoleniem przyjmuje przedłużenie funkcjonowania Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (czyli IPA III) jako istotnego i celowego narzędzia oraz docenia fakt, że celami szczegółowymi IPA III będą poprawa skuteczności administracji publicznej oraz zwiększenie wsparcia reform strukturalnych oraz dobrego rządzenia na wszystkich szczeblach, a także wsparcie współpracy terytorialnej i transgranicznej.

Obawy i szanse

9. Dostrzega, że połączenie szeregu instrumentów działań zewnętrznych w ISWMR niesie ze sobą zarówno wyzwania, jak i szanse, i podkreśla, że ISWMR powinien w dalszym ciągu służyć długoterminowym celom rozwoju, które były realizowane uprzednio poprzez EFR.
10. Wyraża zaniepokojenie, że w sytuacji, gdy coraz większa liczba działań zewnętrznych jest przydzielana w oparciu o aspekt geograficzny, dostęp do finansowania dla władz lokalnych i regionalnych może być trudniejszy lub mniej oczywisty, w zależności od strategii poszczególnych krajów, które są na razie nieznanne; jest ponadto zaniepokojony, że coraz większe oparcie się na strategiach i programach krajowych, bazujących na kluczowych priorytetach i strategicznych inwestycjach w infrastrukturę, doprowadzi do większego ukierunkowania na beneficjentów na szczeblu krajowym i potencjalnie mniejszego nacisku na wielostronne procesy decyzyjne i uczestnictwo we wszystkich etapach programowania.
11. Podkreśla wagę zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w opracowanie strategii i programowanie oraz we wdrażanie programowania, a także znaczenie opracowania na szczeblu lokalnym ram monitorowania i oceny. Zagwarantowałoby to, że pomoc zostanie ukierunkowana na potrzeby kandydatów, w tym na szczeblu lokalnym i regionalnym. Przydzielając środki z zastosowaniem podejścia opartego na wynikach należy brać pod uwagę postępy na drodze ku reformom decentralizacyjnym oraz demokracji lokalnej/dobremu rządzeniu na wszystkich szczeblach.
12. Z rozczarowaniem odnotowuje, że proponuje się wstrzymanie w kolejnym okresie WRF linii budżetowej przeznaczonej dla władz lokalnych w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, oraz zwraca się o szersze uzasadnienie decyzji o rezygnacji z tej linii budżetowej pomimo szeregu pozytywnych doświadczeń związanych z dotacjami/programami na rzecz władz lokalnych; zwraca się o przywrócenie tej części budżetu.
13. Podkreśla, że chociaż linii budżetowej dla władz lokalnych w ramach obecnego Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju nie wykorzystano całkowicie, zbyt pochopnie jednak stwierdzono, że miało to związek z nieadekwatnymi zdolnościami władz lokalnych i regionalnych. Istotniejszą rolę mogły odegrać inne czynniki, takie jak rygorystyczne wymogi w zakresie współfinansowania i skomplikowane procedury składania wniosków; apeluje do instytucji UE, aby zapewniły możliwość poprawy dostępności tej linii budżetowej, zamiast jej bezpośredniego wyeliminowania.
14. Wyraża gotowość do podzielenia się w nadchodzących miesiącach z innymi instytucjami UE różnymi (dobrymi i złymi) doświadczeniami członków Komitetu Regionów związanymi z obecną linią budżetową dla władz lokalnych.

15. Jest gotów ułatwiać dialog i współpracę z władzami lokalnymi i regionalnymi w krajach objętych procesem rozszerzenia i krajach sąsiedztwa przez istniejące organy i platformy (ARLEM, CORLEAP, wspólne komitety konsultacyjne i grupy robocze oraz partnerstwa strategiczne Komisji Europejskiej ze stowarzyszeniami władz lokalnych i regionalnych, w tym grupa robocza PLATFORMA CEMR) i przyczynić się w ten sposób do osiągnięcia celów określonych w rozporządzeniach ustanawiających ISWMR oraz IPA. Podkreśla, że działania i programy partnerskie realizowane wspólnie przez władze lokalne i regionalne europejskie i spoza UE, takie jak inicjatywa nikozyjska na rzecz budowy zdolności w gminach libijskich, ilustrują zakres, w jakim współpraca władz lokalnych i regionalnych może promować stabilność i dobrobyt w naszym sąsiedztwie.

16. Apeluje do instytucji UE, aby, niezależnie od wyników, zapewniły dalszą dostępność finansowania dla władz lokalnych i regionalnych każdej wielkości i rodzaju, w tym na obszarach wiejskich, a także w miastach pośredniczących jako centrach zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego i innowacji, przyjmując w ten sposób unijne podejście terytorialne do rozwoju lokalnego.

17. Apeluje, aby nowy ISWMR stymulował i finansował także projekty na małą skalę (np. bazujące na istniejących już partnerstwach między miastami lub na innych partnerstwach szczebla niższego niż krajowy lub wielostronnych), jak również dodatkowo ułatwiał wzmocnienie zdolności władz lokalnych i regionalnych, tak aby były one w stanie efektywniej odgrywać swoją rolę w koordynowaniu rozwoju terytorialnego i wzmocnianiu powiązań między miastem a wsią.

18. Wzywa prawodawców UE do dostosowania proponowanych instrumentów (tj. ISWMR oraz IPA III) w celu dalszego zwiększenia poparcia strategicznego dla władz lokalnych i regionalnych oraz demokracji na szczeblu niższym od krajowego. Zwiększone wsparcie dla demokracji lokalnej poprawiłoby widoczność działań UE, zbliżając proces reform do obywateli i dodatkowo pogłębiając poczucie odpowiedzialności za ten proces w krajach partnerskich.

19. Zauważa, że kolejnym powodem konsekwentnego wspierania władz lokalnych i regionalnych oraz wzmocnienia ich pozycji jest okoliczność, że 65 % celów zrównoważonego rozwoju nie można osiągnąć bez czynnego zaangażowania tych podmiotów.

20. Podkreśla, że pod tym względem ważna jest zdecentralizowana współpraca na rzecz rozwoju (we wszystkich formach), uznana przez instytucje europejskie i państwa członkowskie w Europejskim konsensusie w sprawie rozwoju; apeluje o wyraźniejsze uwzględnienie tej roli i narzędzia w ISWMR.

21. Apeluje o dążenie do realizacji celów polityki dotyczących współpracy między UE a sąsiedztwem i o ich osiągnięcie, niezależnie od połączenia uprzednio oddzielnych instrumentów. W szczególności pomoc UE na rzecz władz lokalnych i regionalnych w krajach partnerskich i współpraca z nimi nie może ucierpieć pod względem finansowym lub organizacyjnym w wyniku zwiększenia elastyczności przydzielania środków finansowych i innych zasobów poszczególnym programom geograficznym i tematycznym.

22. Wyraża rozczarowanie ze względu na fakt, że działania w ramach TAIEX, współpracy partnerskiej i Sigma wykorzystano przede wszystkim na rzecz administracji centralnych krajów beneficjentów, podczas gdy wszystkie rozdziały wspólnotowego dorobku prawnego mają (bezpośredni związek z władzami lokalnymi i regionalnymi (lub ich kompetencjami), które, ze względu na swój bezpośredni związek ze społeczeństwem, mają doskonałą możliwość skutecznego informowania o zaletach członkostwa w UE oraz o korzyściach i zabezpieczeniach zapewnianych przez UE wszystkim osobom, w szczególności w beneficjentach IPA III. Przyjmuje z zadowoleniem wyraźne odniesienie w rozporządzeniu ISWMR do wykorzystywania współpracy partnerskiej zarówno na poziomie centralnym, jak i na poziomie lokalnym i regionalnym, ale oczekuje, że inne instrumenty, takie jak TAIEX i SIGMA, także będą wykorzystywane na tych poziomach.

Sugestie i zalecenia

23. Zachęca Komisję do zapewnienia we wszystkich przypadkach, aby należycie zasięgnięto opinii właściwych zainteresowanych podmiotów, w tym władz lokalnych i regionalnych, a także by podmioty te miały szybki dostęp do właściwych informacji pozwalających im odgrywać istotną rolę w procesach opracowywania, wdrażania i związanego z tym monitorowania programów.

24. Zdecydowanie zaleca ustanowienie dla władz lokalnych i regionalnych specjalnego odrębnego programu z wyznaczonym budżetem w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju, a także uwzględnienie ich w całości programowania jako beneficjentów.

25. Wzywa instytucje UE do zagwarantowania, by władze lokalne i regionalne były wystarczająco wyposażone, aby mogły nadać lokalny wymiar celom zrównoważonego rozwoju, oraz do wyraźnego odniesienia się do tej agendy w rozporządzeniach ustanawiających instrumenty. Ponadto pomocne byłoby, gdyby znaczenie tej agendy znalazło również odzwierciedlenie w przyszłych specyfikacjach budżetowych.
26. Wzywa Komisję do opracowania metod operacyjnych ad hoc umożliwiających zastosowanie instrumentów TAIEX i współpracy partnerskiej do celów współpracy między władzami lokalnymi i regionalnymi w państwach członkowskich oraz krajach partnerskich.
27. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji Europejskiej dotyczącą przeprowadzenia oceny wsparcia UE na rzecz władz lokalnych w regionach objętych procesem rozszerzenia i należących do sąsiedztwa w latach 2010–2018 oraz zaleca wykorzystanie doświadczeń z regionalnych programów/projektów wspierających władze lokalne, takich jak Instrument na rzecz Administracji Lokalnej, Burmistrzowie na rzecz Wzrostu Gospodarczego i Porozumienie Burmistrzów Wschodu, do przygotowania podobnego wsparcia dla władz lokalnych i regionalnych w innych regionach.
28. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że „propagowanie zarządzania lokalnego i regionalnego oraz zwiększanie zdolności organów lokalnych i regionalnych w zakresie planowania i działalności administracyjnej” stanowi jeden z priorytetów tematycznych pomocy na rzecz współpracy transgranicznej (załącznik III) i apeluje o uwzględnienie tego samego priorytetu tematycznego w załączniku II do rozporządzenia ustanawiającego IPA III.

Bruksela, dnia 6 grudnia 2018 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
